

Tankar om ”Finsam idag och imorgon”, Stockholm, Rosenbad 9/2 2009

Frågor att besvara: Vilket mervärde i förhållande till ordinarie verksamhet har den finansiella samordningen?

Vilka regeländringar anser du behövs för att förbättra den finansiella samordningen?

Varför finansiell samordning, varför samverkan

Inledning

Jag vill börja med att tacka för att Finsam i Malmö blivit inbjudna till detta seminarium trots vår korta erfarenhet av samordningsförbund. Vi startade i april 2007 och själv tillträdde jag som förbundschef ett år senare.

Jag tänker reflektera över begreppet samverkan.

Alla bejakar begreppet samverkan, om jag skulle ställa frågan ut i detta rum om hur många som tycker samverkan är bra så skulle alla räcka upp handen.

Trots det vet både du och jag att vi inte samverkar i den utsträckning som är nödvändig.

jag säger vi därför att det handlar inte om dom andra- det handlar om dej och mej, både när det gäller målgrupp och handläggare.

Vad menar jag med målgrupp, ja, vem som helst av oss kan komma i en arbetslöshetssituation eller bli allvarligt sjuka och förmodligen har dom flesta av oss någon gång varit längst ner i hierarkin eller känner någon som är det.

Detta synsätt är grundläggande menar jag.

– Vi måste sluta att tala *om* samverkan vi måste börja ”göra”

– Vi talar i Finsam om att nå samverkan på *strukturell nivå*, och det är bl.a. det uppdraget vi som ansvariga tjänstemän har.

Jag ser det så här:

Samverkan måste börja i det ”lilla” dvs. i det individuella sammanhanget, när jag som handläggare på arbetsförmedlingen upptäcker i mötet med en ung individ att det finns ett glapp i skolgången av oklara orsaker som kräver samverkansinsatser mellan, AF, utbildningsförvaltningen i kommunen och kanske ungdomspsykiatrin för att komma vidare och verkligen hjälpa till.

Den formen av samverkan finns idag men är relaterad till enskilda individers egna upparbetade kontakter.

Jag tror att man måste arbeta systematiskt med samverkan på ett systemiskt sätt.

Det systemiska förhållningssättet måste implementeras i våra myndigheter för att se människan i systemet, greppa komplexiteten och lära av och om varandra

I Malmö försöker vi införa detta strukturerade arbetssätt med, s.k. systemiska möten

I det systemiska mötet har vi individen i centrum i stället för organisation eller profession.

Vi samlar representanter från alla fyra myndigheterna, både medarbetare och chefer och tillsammans utforskar vi individberättelser som handlar om myndigheters oförmåga att samla sina resurser kring individen.

Dessa berättelser avslöjar ofta en okunskap om varandras uppdrag, resurser och arbetssätt.

I denna mötesstruktur föds en kreativitet och en uttalad önskan om att tillsammans lösa problemen.

Vi tittar på mönster i berättelsen och vilka val som är gjorda, vi tittar på alternativa handlingsförslag och varje individ som är närvarande tar sitt eget ansvar, ingen pekar på någon annan.

Cheferna som suttit tysta och lyssnat får slutligen komma in och utifrån ett ledningsperspektiv fatta beslut om hur man kan gå vidare och realisera samverkan på riktigt.

Här föds ett nerifrån och upp perspektiv utan att förlora uppifrån och ned perspektivet.

På köpet får man också syn på vilka värdegrunder de olika myndigheterna utgår ifrån och kan arbeta vidare även med denna fråga.

Enligt mitt sätt att se det så är samverkan ett resultat av ett gott värdegrundsarbete.

Sammanfattningsvis kan man säga att vi har en metod/ ett ledningsinstrument som ger förutsättningar för samverkansarbete och som skulle kunna användas för att identifiera och implementera de övergripande strukturer som efterfrågas för en hållbar samverkan.

I Malmö menar vi att tanken med samverkan inte handlar om målgrupper, diagnoser eller tillstånd utan om ett förhållningssätt som fenomen i relation till individen. Att förhålla sig till individen på ett sådant sätt att man som handläggare alltid ställer frågan – vilka fler perspektiv ska belysas/tillfredställas för att denna individ ska få en fullgod rehabilitering med möjlighet till arbete.

Ett av samordningsförbundets perspektiv och specifika kunskap är den samlade bild av hur förbundets olika myndigheter fungerar var för sig och i förhållande till varandra i samverkansfrågor utifrån ett individperspektiv.

En komplicerande faktor i samverkansarbetet är skillnaden i styrning mellan de statliga myndigheterna, regionen och kommunen, både vad gäller ekonomi och uppdrag.

En annan komplicerande faktor är att kravet på samverkan kring individen är olika förankrat i och mellan myndigheterna och drivs på olika sätt i linjeorganisationerna.

Det är viktigt att understryka behovet av långsiktighet och uthållighet i samverkansarbete, särskilt med tanke på de olikheter som ovan beskrivits.

Det är också viktigt att värna de ekonomiska incitamenten i samverkansarbetet som ofta får fungera som smörjmedel innan verksamheterna tagit in ett förändrat arbetssätt och gjort det som en del i sin vardag.

Kopplingen mellan långsiktigt, uthålligt arbete och en stabil ekonomi ger en god förutsättning för att nå målsättningen med finansiell samordning.

Ett av skälen till att bilda samordningsförbund var att skapa en struktur för att få samverka mellan myndigheter att fungera bättre över tid.

I detta ligger att verksamheten inte enbart bedrivs i form av tillfälliga projekt utan mer som en ordinarie verksamhet.

Verksamheten i samordningsförbunden bör därför inte leva sitt eget liv utan ses som en del i den ordinarie verksamheten.

Därför har också de samverkande parterna ett ansvar för hur samverkan kommer att utvecklas och fungera.

Vad behövs?

I vårt arbete ser vi behov av en ökad tydlighet i ansvarsfrågorna.

När ansvaret är oklart väljer vi att inte ta ansvar om vi inte måste, ”någon annan” får ta det, men vem?

Forskning visar att otydlighet i ansvarsfrågor leder till sämre förutsättningar generellt.

Ett exempel är den nya rehabiliteringskedjan, vem har rehabiliterings ansvaret när de 180 dagarna är passerade?

Vi behöver en harmonisering av regelverken.

Vi har olika synsätt och olika system i våra olika myndigheter, ett exempel på det är när sjukvården sjukskriver och FK avslår - vi efterlyser en samsyn!

Ett annat exempel är sekretessen där vi efterlyser ett gemensamt förhållningssätt som möjliggör utbyte av information, idag utgör detta ofta ett stort hinder för samverkan kring individen.

Dessa exempel är sådant som tar kraft från samverkansprocessen.

En annan sak som jag tror att staten kan tänka på är att använda Samordningsförbunden i ett litet vidare organisatoriskt syfte, nämligen att hjälpa till att hålla ihop de samverkansuppdrag som ligger utanför Finsam men som finansieras och prioriteras av staten.

Jag tänker på Samverkan FK-AF och FK-Sjukvården.

Det behövs ett helhetsperspektiv av de insatser som bedrivs parallellt och någon som tar ansvar för det.

**Samverkan kräver ett genuint engagemang på alla beslutsnivåer.
Det krävs och kommer att krävas mod, långsiktighet och uthållighet.**

Eva Hallmer Lindahl
Förbundschef, Finsam i Malmö